

Terugkoppeling panelgesprekken

Stichting Praktijkleren heeft dit schooljaar met collega's van elf roc's¹ panelgesprekken gevoerd om meer zicht te krijgen op het gebruik van haar exameninstrumenten in de praktijk en de wensen die op de scholen leven. Dit gebeurde nu voor de derde keer.

We gebruiken de informatie uit de panelgesprekken om ons doel te realiseren: de roc's zo goed mogelijk ondersteunen met kwalitatief hoogstaande exameninstrumenten.

In de panelgesprekken zijn we in gesprek geweest aan de hand van de volgende vragen.

- 1 Hoe selecteert een school de exameninstrumenten?
- 2 Hoe eenvoudig of ingewikkeld is het om de juiste exameninstrumenten te verkrijgen?
- 3 Hoe ziet de voorbereiding van de examenafname er in de praktijk uit?
- 4 Hoe verloopt de afname van examens?
- 5 Hoe verloopt de beoordeling van examens?
- 6 Hoe wordt het terugkoppelen van opmerkingen aan Stichting Praktijkleren ervaren?

In deze notitie leest u in het kort wat de panelgesprekken ons hebben geleerd en welke acties Stichting Praktijkleren al in gang heeft gezet of van plan is te ondernemen.

1 Selectie van de exameninstrumenten

De meeste scholen gebruiken de examenoverzichten en de toetsmatrijzen van Stichting Praktijkleren. Er wordt in mindere mate gebruikgemaakt van de dekkingsoverzichten. De meeste scholen stellen hun examenplan op aan de hand van het aanbod van exameninstrumenten van Stichting Praktijkleren. Veelal maakt het opleidingsteam de keuze welke exameninstrumenten ingezet worden. De exameninstrumenten waarvoor men kiest, moeten in ieder geval passend zijn bij het onderwijs en dekkend zijn met het kwalificatiedossier. De meeste scholen geven aan tevreden te zijn over het aanbod en de diversiteit van de exameninstrumenten van Stichting Praktijkleren. Positief is men over de beschikbaarheid van proefexamens bij de opleidingen van de secretariële beroepen en over de ontwikkeling van examenprojecten op basis van werkprocessen. Daarnaast is men ook positief over de grotere keuze in exameninstrumenten door het beschikbaar komen van meer varianten voor de meeste opleidingsgebieden. De wens is uitgesproken om bij elk examenproject een korte inhoud te krijgen, zodat men snel weet waarover het examenproject gaat en op basis daarvan de keuze kan bepalen.

Actie Stichting Praktijkleren

Stichting Praktijkleren onderzoekt of het haalbaar is om een korte inhoud bij het examenproject te vermelden.

---

¹ Deltion College, Hoornbeek College, Koning Willem I College, Landstede, MBO Amersfoort, Noorderpoort, ROC van Twente, ROC Friese Poort, ROC Nijmegen, Regio College, Zadkine

2 Verkrijgen van exameninstrumenten

Over de toegankelijkheid van de website van Stichting Praktijkleren zijn de scholen wisselend tevreden. Een aantal scholen kan de exameninstrumenten goed vinden; een aantal heeft de volgende opmerkingen.

- Het jaartal van cohort komt niet altijd overeen met het jaartal in het examenproject.
- De code van de examenprojecten wordt als moeilijk leesbaar ervaren.
- Het zou handig zijn als je als examenfunctionaris alleen de opleidingsgebieden krijgt te zien waarvoor het roc een licentie heeft.

De volgende vragen worden gesteld.

- Kunnen de recentst gepubliceerde exameninstrumenten boven aan staan?
- Kan de examenfunctionaris na inloggen en aanklikken van het opleidingsgebied meteen in het laatste cohort terechtkomen?
- Kan de proeve van bekwaamheid één zipmap krijgen waarin de documenten staan? Dan hoeft de examenfunctionaris maar één map te downloaden.

Actie Stichting Praktijkleren

Stichting Praktijkleren heeft afgelopen jaar de inrichting van de website zoekvriendelijker gemaakt door bijvoorbeeld de examenprojecten per kerntaak² te publiceren. Een volgende actie is de vindbaarheid van de exameninstrumenten op basis van de jaartallen.

Onderzocht wordt of er behoefte is aan de mogelijkheid dat de examenfunctionaris alleen toegang krijgt tot de opleidingsgebieden waarvoor een licentie is.

3 Voorbereiding van examenafname

Proeve van bekwaamheid

Sommige scholen vinden het lastig om een proeve van bekwaamheid op de juiste wijze voorbereid te krijgen. Ieder bedrijf heeft zijn eigen cultuur en werkafspraken waarin de examenopdrachten niet altijd goed kunnen worden afgenomen.

Examenprojecten

Sommige scholen vinden bij diverse examenprojecten dat de instructies te omslachtig en uitgebreid zijn en de organisatie en uitvoerbaarheid van een examenproject te complex is. Er is behoefte aan een handleiding/draaiboek voor docenten met daarin een overzicht welke zaken op welk moment aan de orde komen.

Tip: voorzie bijlagen in een examenproject die eventueel op papier worden uitgereikt, van een voettekst met naam van het examenproject en opdracht nummer, zodat ook na het printen duidelijk is bij welke opdracht de bijlage hoort.

Tentamens

Vrijwel alle scholen zijn positief over de tentamens. De examinerorset en de organiseerbaarheid van een tentamen worden als uitstekend ervaren.

---

² Voor de opleidingsgebieden Secretariële beroepen, ICT, Administratief medewerker, Financiële beroepen, Commercieel, Juridisch

Actie Stichting Praktijkleren

Stichting Praktijkleren blijft aandacht besteden aan de formuleringen en de opmaak van de documenten waarin de exameninstrumenten worden geschreven. Daarnaast wordt gekeken welke instructies er moeten worden gegeven en hoe die worden beschreven. Dubbelingen worden verwijderd en de informatie wordt in relevante volgorde beschreven.

Om de organisatie van examenprojecten te vereenvoudigen heeft Stichting Praktijkleren dit jaar voor de opleidingsgebieden Secretarieel, Administratief medewerker en Bank- en verzekeringswezen digitaal gedistribueerde examenprojecten gepubliceerd.

4 Afname van examens

Scholen zien ook dit jaar een duidelijke kwaliteitsverbetering in de examenprojecten. De tijdsduur en de randvoorwaarden die gesteld worden, worden in het algemeen als realistisch ervaren. Ook zijn de rolspelers over het algemeen goed te organiseren. De scholen vinden de handleiding voor de kandidaat en de kwaliteit van de opdrachten ruim voldoende. Daar staat tegenover dat het examenproject als geheel soms lastig te organiseren is. Scholen vinden de examenprojecten waarin de beroepsgerichte taalexaminering is opgenomen, goed. Het is wel een extra punt van organiseren om deze onderdelen goed af te nemen.

Over de kwaliteit van de tentamens en het gemak van het afnemen van de tentamens zijn de scholen zeer tevreden. Aandachtspunten blijven de voorgeschreven tijdsduur en soms de helderheid van de formulering van de vragen.

Actie Stichting Praktijkleren

De instructie voor de afname van de beroepsgerichte taaleisen wordt geëvalueerd en verbeterd. De instructie wordt opgenomen in de nieuwe examenprojecten die in het schooljaar 2014-2015 worden geconstrueerd.

5 Beoordeling van examens

Bij de beoordeling van examens komt één punt heel duidelijk naar voren: de scholen ervaren de beoordeling van de examenprojecten als moeilijk. De koppeling van de resultaten en het geobserveerde gedrag aan de beoordelingsindicatoren in het beoordelingsformulier vinden ze moeilijk te maken. Veel scholen ontwikkelen zelf onderliggende documenten om de beoordeling uit te kunnen voeren.

De stappen die genomen moeten worden om een proeve te beoordelen, worden als enigszins complex en onduidelijk beoordeeld. Ook vindt een aantal scholen dat er te veel formulieren ingevuld moeten worden.

Over de kwaliteit van het antwoordmodel bij de tentamens zijn de scholen zeer tevreden.

Actie Stichting Praktijkleren

Stichting Praktijkleren heeft het signaal opgepakt en is bezig met de ontwikkeling van een beoordelingshulp bij de examenprojecten voor de opleidingen van de secretariële beroepen. Dit gebeurt in co-creatie met de scholen: de feedback van de scholen wordt verwerkt in het document voordat het definitief wordt opgenomen in de examenprojecten.

6 Terugkoppelen van opmerkingen

Scholen ervaren en waarderen de ruimte om feedback te kunnen geven. Ze weten dat dit op verschillende wijzen kan via mail, telefoon of evaluatieformulieren. De reactie en reactietijd zijn goed en (meestal) snel op de gegeven feedback. Door tijdgebrek blijft de feedback soms bij de scholen liggen. Verschillende scholen gaven aan dat ze actiever feedback willen gaan geven.

Actie Stichting Praktijkleren

Stichting Praktijk blijft zich inspannen om systematisch feedback te krijgen van de scholen, met het uiteindelijke doel om de kwaliteit van de instrumenten hoog te houden.